

Verian | Sammanfattning av rapporten om allmänhetens preferenser i fråga om teman för nya eurosedlar

29 november 2023

Sammanfattning

Som ett led i processen för att omforma eurosedlarna har Europeiska centralbanken (ECB) frågat människor i euroområdet om deras preferenser i fråga om följande sju teman som ECB-rådet föreslagit: "Fåglar: fria, anpassningsbara, inspirerande", "Europeisk kultur", "Europeiska värderingar som avspeglas i naturen", "Framtiden är din", "Händer: Tillsammans bygger vi Europa", "Vårt Europa, vi européer" samt "Floder: livets vatten i Europa".

ECB gav Kantar Public¹, ett oberoende forskningsföretag, i uppdrag att genomföra en enkät (i denna rapport kallad "Kantar Public:s enkät"). Syftet var att se till att människors åsikter var jämnt representerade i alla euroländer och för olika kön och åldersgrupper. I denna enkät, som genomfördes mellan den 20 juni och den 7 augusti 2023, intervjuades ett representativt urval av 23 377 svarande i de 20 euroländerna och i Bulgarien (som nästa land på väg att införa euron).

För att ge alla européer möjlighet att delta i processen lanserades en offentlig webbenkät med samma frågeformulär (som i denna rapport kallas "ECB:s webbenkät") tillsammans med Kantar Public:s enkät. Omkring 376 000 giltiga svar inkom mellan den 10 juli och den 31 augusti 2023. Det bör noteras att resultaten av ECB:s webbenkät inte är representativa för euroområdets befolkning. Bland dem som svarade på ECB:s webbenkät förelåg till exempel en kraftig överrepresentation från vissa länder och unga, välutbildade manliga svarande. Även om resultaten har viktats för att korrigera för en del av denna överrepresentation, kan resultaten av ECB:s webbenkät inte på ett tillförlitligt sätt extrapoleras för att återge de åsikter som människor i euroområdet har. ECB:s webbenkät ger dock ytterligare ett användbart perspektiv och mer inblick i allmänhetens preferenser. Det har också varit ett bra tillfälle att samarbeta med människor i Europa och har avsevärt ökat medvetenheten om omformningsprocessen.

De viktigaste resultaten från Kantar Public:s enkät

De tre teman som identifierades som mest prioriterade i Kantar Public:s enkät är följande:

- "Europeisk kultur" (föredras av 21 % av invånarna i euroområdet)
- "Floder: livets vatten i Europa" (föredras av 18 % av invånarna i euroområdet)
- "Fåglar: fria, anpassningsbara, inspirerande" (föredras av 17 % av invånarna i euroområdet)

De återstående fyra temana var mycket mindre populära. Endast 13 % respektive 12 % av invånarna i euroområdet sa att de föredrog "Europeiska värderingar som avspeglas i naturen" och "Händer: Tillsammans bygger vi Europa". Sist, med 10 % respektive 9 % rankade invånarna i euroområdet temana "Framtiden är din" och "Vårt Europa, vi européer" som alternativ för de framtida eurosedlarna.

"Europeisk kultur" är det ledande temat i 12 av 20 länder i euroområdet och i Bulgarien. Framför allt är det favorittemat i sex euroländer och delar första plats med ett annat tema i sex

¹ Kantar Public blev Verian den 9 november 2023. Enkäten för Europeiska centralbanken genomfördes sommaren 2023, medan Verian fortfarande kallades "Kantar public". Alla hänvisningar till Kantar Public:s enkät i denna rapport avser därför den enkät som genomförts av Verian (tidigare Kantar Public).

länder, tillsammans med antingen "Floder: livets vatten i Europa" eller "Fåglar: fria, anpassningsbara, inspirerande".

En analys av Kantar Public:s enkät visar att ur ett sociodemografiskt perspektiv finns det endast små skillnader i temapreferenser beroende på kön och ålder. "Europeisk kultur" är det populäraste temat för alla kön och åldersgrupper. Preferensen för detta tema är något högre bland män (21 %) än bland kvinnor (20 %). "Floder: livets vatten i Europa" är något mer populärt bland kvinnor (19 %) än bland män (18 %). Preferensen för "Fåglar: fria, anpassningsbara, inspirerande" är klart högre bland kvinnor (19 %) än bland män (16 %).

En åldersanalys visar att 22 % av dem som är 65 år eller äldre föredrar "Europeisk kultur", jämfört med 18 % i åldersgruppen 16–24 år, medan procentandelarna för de mellanliggande åldersgrupperna ligger någonstans däremellan. "Floder: livets vatten i Europa" är ett något mer populärt tema bland personer i åldern 40 år och äldre (18–20 %) än bland de under 40 (16–17 %). En liknande trend ses för temat "Fåglar: fria, anpassningsbara, inspirerande" som är mer populärt hos 25+ (17–18 %) än hos den yngsta åldersgruppen (15 %).

Utbildningsnivåerna påverkar temapreferenserna. "Europeisk kultur" föredras av 15 % av de svarande med grundskoleutbildning, och ökar till 26 % för personer med doktorsexamen eller motsvarande. De med högre utbildning tenderar mer mot detta tema, medan preferenserna bland populationer med lägre utbildning är spridda över olika teman. Bland de med lägre utbildning, ligger temat "Floder: livets vatten i Europa" högst med 19 %, före "Europeisk kultur" med 15 %. Svarande med eftergymnasial utbildning föredrar "Floder: livets vatten i Europa" (19 %) och "Europeisk kultur" (också 19 %) strax över temat "Fåglar: fria, anpassningsbara, inspirerande" (18 %).

Medan "Europeisk kultur" och "Floder: livets vatten i Europa" får jämnt stöd i Kantar Public:s enkät är resultaten för "Fåglar: fria, anpassningsbara, inspirerande" blandade vilket gör det till ett mer polariserande tema. Detta tema är mycket uppskattat av 29 % av populationen och landar alltså precis bakom de två andra (där 33 % tycker mycket om "Europeisk kultur" och 30 % tycker mycket om "Floder: livets vatten i Europa"). Det placeras dock bara på femte plats i kategorin "gillar sådär" (32 %). Dess "ogillar" (15 %) är högre än för både "Europeisk kultur" (9 %) och "Floder: livets vatten i Europa" (11 %).

De viktigaste resultaten från ECB:s webbenkät

Om man tittar på resultaten av ECB:s webbenkät är de tre främsta temana desamma som i Kantar Public:s enkät, men i en annan ordning. Resultaten av ECB:s webbenkät visar att de teman som föredras av de svarande i euroområdet är:

- "Fåglar: fria, anpassningsbara, inspirerande" (34 %),
- "Europeisk kultur" (23 %)
- "Floder: livets vatten i Europa" (16 %).

De återstående fyra temana är mycket mindre populära. Europeiska värderingar som avspeglas i naturen" är det föredragna alternativet för endast 10 % av de svarande i euroområdet. Samtidigt nämner endast 8 %, 6 respektive 5 % av populationen "Framtiden är din", "Händer: Tillsammans bygger vi Europa" och "Vårt Europa, vi européer" som deras favoritalternativ för framtida eurosedlar.

Resultaten från ECB:s webbenkät visar att "Fåglar: fria, anpassningsbara, inspirerande" är det ledande temat i 16 av 20 länder i euroområdet. "Europeisk kultur" rankas oftast som det populäraste temat i de återstående fyra euroländerna och i Bulgarien.

Enkätresultaten indikerar också att det mest populära temat är "Fåglar: fria, anpassningsbara, inspirerande" i samtliga köns-, ålders- och utbildningsgrupper. Fler kvinnor än män säger att

de föredrar detta tema (36 % jämfört med 30 %). Precis som för Kantars Public:s enkät minskar temats popularitet i takt med de svarandes utbildningsnivå.

Enligt ECB:s webenkät tycker mer än hälften av befolkningen (51 %) mycket om temat "Fåglar: fria, anpassningsbara, inspirerande" medan andelen européer som gillar "Europeisk kultur" och "Floder: livets vatten i Europa" också är också betydande (39 % respektive 31 %). Andelen människor som inte tycker så mycket om temat "Fåglar: fria, anpassningsbara, inspirerande" är em aning högre (9 %) än motsvarande andelar för "Europeisk kultur" och "Floder: livets vatten i Europa" (båda 8 %). Andelen européer som ogillar de andra temana är signifikant högre. Överlag är de svarandes åsikter mer varierade än de som uttrycktes i Kantar Public:s enkät.